

DISTINS SAVANT ÎN AMELIORAREA PORUMBULUI

DR. HAB. ÎN ȘTIINȚE AGRICOLE SIMION MUSTEAȚĂ LA 70 DE ANI

Simion Musteața a împlinit 70 ani și 47 ani de activitate științifică în domeniul geneticii și ameliorării porumbului. S-a născut la 11 ianuarie 1948 în satul Pecește, raionul Rezina, într-o familie de țărani. Studiile primare le-a urmat în satul natal, apoi la Școala medie din satul Ignăței. În 1964 absolvă 11 clase și susține examenele de admitere la Institutul Agricol din Chișinău. După prima sesiune, în 1965, este transferat la Academia Agricolă din Moscova, Facultatea de Agronomie. În 1969 termină instituția respectivă cu calificativul de agronom (specialitatea ameliorarea plantelor și producerea semințelor) și cu recomandarea pentru studii doctorale.

În octombrie 1971, după încheierea stagiului militar, este angajat în funcția de laborant superior al Secției de Genetică a Plantelor din cadrul AȘM, în Laboratorul de Genetică și ameliorare a porumbului. Odată cu fondarea AȘP „Hibrid”, în 1974, este transferat în funcție de colaborator științific inferior în Laboratorul de Genetică al Institutului de Cercetări Științifice pentru Porumb și Sorg. În calitate de competitor la grad științific continuă cercetările privind mutațiile sterilității feminine la porumb și în 1977 susține teza de candidat în științe biologice, specialitatea genetica, avându-i drept conducători științifici pe academicianul A. Covarschii și V. Micu.

Ulterior fusese transferat în funcția de colaborator științific superior al grupului de ameliorare a porumbului timpuriu, încadrat în Laboratorul de Ameliora-

Născut la 11 ianuarie 1948 în satul Pecește, Rezina.
Agronom, domeniul de cercetare: ameliorarea porumbului.

Doctor habilitat în științe agricole (1993), profesor cercetător (2005).

re, condus de T. Cialăc. În 1982 este format Laboratorul Ameliorării porumbului pentru zonele nordice și S. Musteața devine șeful acestei diviziuni, iar din 2009 până în prezent deține funcția de cercetător științific principal. Susține în 1993 teza de doctor habilitat în științe agricole, specialitatea ameliorarea și producerea semințelor, cu tema „Ameliorarea porumbului timpuriu”. Din anul 2005 deține titlul științific de profesor cercetător. Concomitent cu activitatea de cercetare a exercitat funcțiile de director adjunct pe știință în anii 1989–1994 și director al Centrului Științifico-Practic „Porumbeni” în perioada 2008–2009.

Ascensiunea sa în domeniul cercetării științifice, obținerea gradelor și titlurilor științifice se datorează rezultatelor practice obținute pe parcursul activității profesionale. Ca specialist în ameliorare, a lărgit esențial sortimentul și diversitatea genetică a liniilor consangvinizate de porumb timpuriu. Circa 30 de linii consangvinizate s-au utilizat ca forme parentale ale hibridizilor omologați, fiind transferate pentru testări oficiale de stat, dintre care 12 au fost brevetate în ultimii cinci ani. Este autorul a 46 de hibridi omologați în Moldova, România, Belarus, Rusia, Ucraina și Kazahstan. Suprafețe extinse în zonele de cultivare a porumbului timpuriu au ocupat hibridii Bemo 172CRf, Bemo 181CRf, Bemo 182CRf, Nemo 216CRf, Moldavschi 215MRf, Moldavschi 330MRf și Porumbeni 176MRf.

Pentru rezultatele obținute i s-au conferit titlul

de laureat al Premiului de Stat al Republicii Moldova (1994) și al Premiului Academiiilor de Științe din Belarus, Ucraina și Moldova (2006). Din realizările ultimilor cinci ani de activitate, ca cercetător științific principal, menționăm hibridii omologați în Moldova: Alimentar 325 cu bob sticloși și Porumbeni 310, care este inclus și în Registrul Soiurilor de plante al României. În Belarus, în perioada nominalizată s-au omologat hibridii Bemo 203, Bemo 235, Porumbeni 220 și Porumbeni 243.

În calitate de cercetător științific a efectuat lucrări de pionierat în estimarea gradului de rudenie a liniilor consangvinizate, clasificarea acestora în grupe și subgrupe de germoplasmă. A introdus în practica ameliorării formula de calcul a diversității genetice și a argumentat utilizarea modelelor heterotice cu performanțe agronomice în principalele zone de cultivare. Rezultatele cercetărilor au fost publicate în circa 130 de articole și comunicări din cadrul unor reuniuni științifice naționale și internaționale.

Sub conducerea sa științifică au fost pregătiți 6 doctori în științe agricole, specialitatea ameliorarea și producerea semințelor, inclusiv unul din Belarus. Pe parcursul mai multor ani activează în comisiile de expertiză a CNAA, de acreditare a instituțiilor de cercetare și de învățământ superior. Este membru al

colegiului de redacție al revistei „Кукруза и сопро” editate în Federația Rusă.

Doctorul habilitat S. Musteața este un savant recunoscut de comunitatea științifică din țară și internațională, prețuit pentru rezultatele practice și publicațiile sale științifice. Activitatea sa profesională a fost apreciată cu înalte distincții de stat și academice: Medalia „Meritul Civic” (1994), Ordinul „Gloria Muncii” (2008), medaliile „60 ani a AȘM” (2006) și „Dimitrie Cantemir” (2014).

Ajuns la 70 de ani, frumoasa vârstă a înțelepciunii și desăvârșirii profesionale, Simion Musteața este un exemplu de slujire cu abnegație a ameliorării porumbului, cea mai răspândită cultură agricolă în lume supranumită și „regele câmpului”. Energic și plin de idei, este capabil să valorifice în continuare în realizări palpabile experiența acumulată pe parcursul celor 47 ani de activitate științifică.

Pentru tot ce a realizat și mai are de făcut, adresăm domnului Simion Musteața sincerele noastre omagii, profunda considerație și recunoștință, urându-i multă sănătate, ani de viață lungă alături de soție, copii și cei trei nepoți.

Dr. Vasile MATICIUC
Dr. Silvia MISTREȚ
Dr. Pantelimon BOROZAN
Cercet. șt. Ghenadie RUSU

Mărțișorul, inclus de UNESCO
 în Lista reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial al umanității.